

OPENBARING HOOFDSTUK 20

SAMENVATTING VAN DE STRIJD

DOOR HEEL DE NIEUWE TESTAMENT PERIODE HEEN

DEEL 1. Openbaring 20:1-3. SATAN IS GEBONDEN VOOR EEN DUIZEND JAAR.

(1) Uitleg van de symbolen.

Het symbolische beeld in hoofdstuk 20:1-3 is van de binding van de satan op de aarde. Een machtige engel greep de draak, bond hem met een grote ketting, gooide hem in de afgrond en sloot en verzegelde de afgrond voor een duizend jaar lang zodat de draak de volken niet langer kon misleiden. Pas na de voltooiing van het duizend jaar zal de draak voor een korte periode vrijgelaten worden.

20:1 En ik zag een engel neerdalen uit de hemel. De uitdrukking 'En ik zag' komt zeven maal voor: drie maal in het 6de onderdeel (19:11,17,19) en vier maal in het 7de onderdeel (20:1,4,11; 21:1). Elke keer weer introduceert deze uitdrukking een specifiek visioen m.b.t. het einde van de eeuwen. 'Het einde van de eeuwen' is de laatste periode in de wereldgeschiedenis dat strekt vanaf de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst.¹ Deze uitdrukking plaats de visioenen in een bepaalde relatie tot elkaar *zonder daarmee een chronologische volgorde aan te geven!*

Hoewel Christus zich gedurende de oudtestamentische periode als de Engel van de HEERE openbaarde (Zacharia 1:8-13; 3:1-7; Maleachi 3:1-5), wordt Hij nooit 'een engel' genoemd. God beval engelen om Christus te aanbidden (Hebreeën 1:6). Terwijl God engelen 'dienaren' noemt, noemt Hij Christus 'God' en zegt dat Zijn Koninkrijk tot in eeuwigheid duurt (Hebreeën 1:7-8). Omdat Christus in het Nieuwe Testament de satan bindt (Matteüs 12:29; Johannes 12:31-32), vertegenwoordigt deze symbolische handeling Christus die de satan gedurende Zijn eerste komst bindt! Christus heeft de sleutel, d.w.z. het gezag om gebeurtenissen in de geschiedenis te openen (aan de gang te zetten) of te sluiten (te stoppen) (1:18; 3:7-8). Christus geeft de gevallen ster (de gevallen engel, de satan) gezag om de afgrond open te sluiten met het oog op de marteling van de ongelovigen (9:1-2; zie 11:7). Zo geeft Christus ook aan een gewone engel het gezag om de afgrond te sluiten met het oog de invloed van de satan aan banden te leggen. (20:1-3).

met de sleutel van de afgrond en een grote ketting in zijn hand. De afgrond wordt over het algemeen met de hemel (lucht) en de aarde gecontrasteerd en verwijst naar de diepte van de zee (Psalm 33:7; 107:26)². Het wordt voorgesteld als een plaats diep onder de aarde, verbonden met de oppervlakte van de aarde door een schacht. Het is de verblijfplaats van de doden (Romeinen 10:7); de verblijfplaats van de demonen (9:1-12; Lukas 8:31); de verblijfplaats van de koning van de demonen (9:11); de verblijfplaats van de gebonden satan (20:3); en de verblijfplaats van het beest, de laatste antichrist (11:7; 17:8). De afgrond kan gesloten worden met een deksel dat verzegeld wordt (20:1,3). En de afgrond kan geopend worden met een sleutel die God geeft, d.w.z. met Gods toelaten wilsbesluit (9:1). Een sleutel is een symbool van gezag en macht om besluiten te nemen en te heersen (zie 1:18; 3:7-8). Alleen door het toelaten wilsbesluit van Christus wordt de satan in staat gesteld om zijn boze plan met ongelovigen uit te voeren (zie 9:4).

Terwijl in Openbaring 20:3 de satan voorgesteld wordt als opgesloten in de afgrond m.b.t. zijn misleiding van de volken, wordt hij in Openbaring 9:1 voorgesteld als bekleed met gezag en macht (de sleutel) over allen in de afgrond, om ze naar buiten te laten ten einde mensen die het zegel van God niet op hun voorhoofd hadden, schade toe te brengen (9:4). Dus m.b.t. mensen die wel verzegeld zijn en m.b.t. de verkondiging van het evangelie aan alle volken op de aarde is de satan gebonden! Dat is een grote bemoediging voor christenen! Maar de satan brengt grote schade toe aan de mensen die niet verzegeld zijn. Dat is een waarschuwing voor de niet-christenen! Natuurlijk is het gezag en de macht die aan de satan toegekend wordt alleen in de mate dat God toelaat. Absoluut gezag en macht in de hemel en op de aarde behoort alleen aan God in Christus (Psalm 146:10; Matteüs 28:18)!

De afgrond moet van Sheol (Hebreeuws) of Hades (Grieks) in de zin van de toestand van de doden (Matteüs 16:18; Openbaring 1:18) of in de zin van het graf (de plaats voor de lichamen van gestorvenen) (Handelingen 2:27,31) onderscheiden worden. Toch is de afgrond identiek met Sheol of Hades in de zin van de plaats van vernietiging (Abaddon)(Job 26:6) of de hel (de plaats voor de geesten van gestorven ongelovigen (Matteüs 11:23; Lukas 16:23-24). Ook moet het woord 'de afgrond' onderscheiden worden van het woord 'Tartarus' (2 Petrus 2:4), die de Grieken beschouwden als een onderaards plaats die lager is dan Hades (de verblijfplaats van de doden) en waar mensen met goddelijke straf gepijnigd worden. Zo beschouwde de Joodse apocalyptische literatuur ook Tartarus (zie Job 41:24 in de Griekse vertaling van het Oude Testament).

Vóór de laatste oordeelsdag wordt de hel 'de afgrond' genoemd (9:2; 11:7; 17:8; 20:1-3,7; Lukas 8:31). Maar ná de laatste oordeelsdag wordt de hel 'de poel van vuur en zwavel' genoemd (19:18; 20:14,15; 21:8). De afgrond en de poel van brandende zwavel zijn niet helemaal dezelfde, omdat niemand toegelaten wordt de laatste te verlaten! De poel van

¹ Het einde van de eeuwen (Grieks: epi sunteleia ton aionon) wordt soms voorgesteld als één periode (Grieks: aion) en op andere tijden voorgesteld als een serie perioden (Grieks: aionon). Het strekt vanaf het einde van de oudtestamentische periode bij de eerste komst van Christus (Hebreeën 1:2; 9:26) tot het einde van de nieuwtestamentische periode bij de wederkomst van Christus (Matteüs 13:39; 24:3; Efeziërs 1:10; 1 Korintiërs 10:11).

² Walter Bauer, William Arndt, Wilbur Gingrich, A Greek-English Lexicon of the New Testament, 1952, p.2

vuur en zwavel is de plaats van eeuwigdurende straf voor allen die verloren gaan. Brandende zwavel is een symbool voor duisternis en benauwdheid (zie 9:17-18; 14:10-11).

20:2 En hij greep eens en voor altijd (aoristus tijd) de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en bond hem eens en voor altijd (aoristus tijd) voor duizend jaar.

20:3 en wierp hem eens en voor altijd (aoristus tijd) in de afgrond, en sloot (aoristus tijd) hem daarin op en verzegelde (aoristus tijd) die boven hem.

In het begin van de Bijbel was de satan symbolisch en ster, een engel die in zonden gevallen was (zie Jesaja 14:12) ergens tussen de voltooiing van de schepping van de aarde (Genesis 1:31) en de zondeval van de mens in het Paradijs (Genesis 3:1). Bij die gebeurtenis veegde de satan een derde deel van de sterren (andere engelen) van de hemel mee in zijn val (12:4).

Bij de eerste komst van Christus werd de satan gebonden. Het woord 'binden' (Griek: deo) is precies hetzelfde woord als in Matteüs 12:29 en bewijst dat Christus de satan tijdens Zijn eerste komst naar de aarde gebonden heeft, toen Hij ook Zijn Koninkrijk (zijn soevereine heerschappij in de harten en levens van christenen op de tegenwoordige aarde) heeft gevestigd (Matteüs 12:28).

Christus bond de satan door Zijn leven en bediening op de aarde en daarom "zag Hij de satan eens en voor altijd (aoristus tijd) als een bliksem uit de hemel vallen" (Lukas 10:18). Het woord 'vallen' betekent nooit 'neerdalen', maar altijd 'vallen vanaf een hogere positie' (8:10; 2:5) en staat symbolisch voor 'vernietigen/te gronde richten' (14:8). Dus ligt de satan op de aarde als een die vanuit de hemel met walging en met geweld neer gesmaakt is (9:1). Dat beschrijft zijn tegenwoordige toestand!

Christus heeft vooral de satan gebonden door zijn dood en zijn opstanding (zie 12:5) en daarom werd de satan eens en voor altijd uit de hemel op de aarde neergeworpen (aoristus tijd) (het woord 'neerwerpen' wordt driemaal gebruikt in 12:8-9).

Het feit dat de satan gebonden is betekent dat hij niet meer de volle controle heeft over de bestemming van de menselijke geschiedenis en van de volken in deze geschiedenis. Vanaf de eerste komst van Christus wordt de satan verhinderd zijn antichristelijke opmars

- d.m.v. zijn antichristelijke regeringen en hun vervolgingen (het beest uit de zee),
- d.m.v. zijn antichristelijke godsdiensten, filosofieën en wetenschappen en hun verdraaiingen (het beest uit de aarde, de valse profeet)
- d.m.v. zijn antichristelijke cultuur met zijn verleidingen (Babylon de grote, de grote hoer)
- en d.m.v. de mensen met het merkteken van het beest

de vrije loop te geven!

De afgrond is gesloten en verzegeld zodat hij niet langer (als in de oudtestamentische periode)(Daniël 10:13,20) de volken kan misleiden. In het apocalyptische boek, Openbaring, is het niet de bedoeling om de binding van de satan met een grote ketting en het sluiten en verzegelen van de afgrond boven hem *letterlijk* uit te leggen. De beschrijving van de handeling is symbolisch, maar de resultaat is letterlijk waar: de satan is verhinderd bepaalde handelingen te verrichten! Zijn gezag en macht zijn aan banden gelegd, beknot, gesnoeid, ingeperkt. De binding (20:2; Matteüs 12:29), de val (9:1; Lukas 10:18) of de werping van de satan naar buiten (Johannes 12:31) tijdens de eerste komst van Christus heeft nog niet de satan van de aarde verwijderd. Het bond de satan voor een symbolische periode van duizend jaar, d.w.z., voor een volledige periode totdat Christus Gods plan voor de verlossing van Zijn mensen volkomen heeft uitgevoerd.

opdat hij de volken niet meer zou misleiden (aanvoegende wijs, aoristus tijd) totdat de duizend jaar tot een einde gekomen zouden zijn (aanvoegende wijs, aoristus tijd). Het wordt niet gezegd dat de satan helemaal geen kwaad meer op de aarde kan doen! De context zegt dat de satan verhinderd is de volken langer te misleiden! Door heel de nieuwtestamentische periode vanaf de eerste komst van Christus tot de wederkomst van Christus wordt de satan verhinderd om de Gemeente (Kerk) als een instituut (instelling, organisatie) dat het evangelie verkondigt (11:3-6), te vernietigen (11:3-6). Maar hij wordt niet verhinderd om christenen voortdurend aan te vallen (Efeziërs 6:10-18). De satan kan niet voorkomen dat christenen het evangelie aan alle volken verkondigen (Matteüs 24:14), maar hij wordt niet verhinderd om de voortgang van de evangelieverkondiging te hinderen (1 Tessalonicenzen 2:17-18).

En daarna moet hij een korte tijd worden losgelaten (aoristus tijd). Zie Openbaring 20:7.

(2) Verschillende uitleg over de engel die uit de hemel komt (20:1).

Een eerste gezichtspunt. De engel uit de hemel is Christus (Gilmore). In het Oude Testament is de Engel van de HEERE God (Genesis 22:15-17; Hebrëen 6:13) of Christus (Maleachi 3:1). Sommige commentaren zeggen dat de stem van de aartsengel de stem van Christus is (1 Tessalonicenzen 4:16; zie Johannes 5:25-29), dat de aartsengel Michael Christus vertegenwoordigt en zeggen dat alleen Christus machtig genoeg is om de satan te verslaan (Daniël 12:1; Openbaring 12:7-8). Ze zeggen dat in Openbaring 10:1 de machtige engel met het boekje in zijn hand Christus moet zijn (10:1). En in Openbaring 20:1 wordt de engel geen sleutel gegeven, maar *heeft* hij de sleutel (1:5,18; 3:7). Daarom zeggen zij dat de engel in Openbaring 20:1 waarschijnlijk Christus is.

Aanmerking. De 'Engel van de HEERE' wordt in de Bijbel duidelijk van andere engelen onderscheiden.

De correcte uitleg. De engel is een gewone engel die uit de hemel komt, maar zijn symbolische handeling vertegenwoordigt de binding van de satan door Jezus Christus bij Zijn eerste komst (Greijdanus, Hendriksen).

(3) Verschillende uitleg over de satan die gebonden wordt (20:2-3).

De futurist gezichtspunt. Satan is in deze tegenwoordige tijd van de wereldgeschiedenis *niet gebonden*. Hij wordt pas bij de tweede terugkomst van Christus en de oprichting van het duizendjarige vrederijk gebonden (Tenney). gedurende de hele nieuwtestamentische periode is de satan de aanvoerder van de macht in de lucht (Efeziërs 2:2) en de god van deze eeuw (2 Korintiërs 4:4). Hij maakt aanspraak dat alle gezag en heerlijkheid van de koninkrijken op de aarde aan hem gegeven is (Lukas 4:5-6). De hele wereld staat onder zijn boze heerschappij (1 Johannes 5:19). Hoewel Openbaring 20:1-3 niet zegt dat de engelen van de satan (de boze geesten) gebonden zijn en in de afgrond geworpen zijn, wordt afgeleid dat zij dat wel zijn omdat zij niet meer in de duizendjarige vrederijk verschijnen (Larkin).

Een tweede gezichtspunt. De satan werd bij de eerste komst van Christus *gebonden in absolute zin, zodat hij geen kwaad meer kan doen* (Milligan).

De correcte uitleg. De satan werd bij de eerste komst van Christus (het begin van de nieuwtestamentische periode) *gebonden in de zin dat hij de volken op de aarde niet meer zou misleiden*. Zijn binding suggereert niet dat de satan geen kwaad meer op de aarde kan doen, maar suggereert dat zijn doel om de volken te misleiden en weg te houden van het evangelie en Christus *aan banden gelegd is (beknot, beteugeld, in bedwang gehouden, beperkt is)* (Greijdanus, Hendriksen). Alleen deze uitleg harmonieert met wat er over de satan in de rest van het Nieuwe Testament geleerd wordt!

DEEL 2. CHRISTENEN HEERSEN ALS KONINGEN MET CHRISTUS IN DE HEMEL DUIZEND JAAR LANG (20:4-6)

Het beeld is van tronen waarop mensen zitten die gezag gekregen hebben om te oordelen. Zij zijn onder anderen de zielen van christenen die onthoofd zijn in de vervolgingen vanwege het getuigenis van Christus en het woord van God en de zielen van mensen die het beest niet hebben aanbeden of zijn merkteken op hun voorhoofd of handen hebben ontvangen. Deze zielen “leefden en heersten als koningen samen met Christus een duizend jaar lang”.

21:4 En ik zag tronen, en zij gingen daarop zitten (aoristus tijd), beiden (Grieks: kai) zij die het oordeel werden gegeven (aoristus tijd) en de zielen van hen die onthoofd waren (Grieks: pepelekizo, met een bijl onthoofd waren)(voltooid tegenwoordige tijd) om het getuigenis van Jezus en om het Woord van God als ook (Grieks: kai) degenen die het beest en zijn beeld niet hadden aangebeden (aoristus tijd), die het merkteken (Grieks: charakma) niet ontvangen hadden (aoristus tijd) op hun voorhoofd en op hun hand. En zij leefden³ (beter dan de vertaling: zij werden weer levend⁴)(Grieks ezezan < zao)(aoristus tijd) en heersten als koningen (aoristus tijd) met Christus, duizend jaar lang.

(1) Uitleg over de tronen (20:4).

• Waar zijn de tronen?

Openbaring hoofdstuk 20 zegt niet waar deze tronen staan. Daarom moeten we dit vaststellen uit de context (het boek Openbaring) en de rest van de Bijbel. Het woord ‘troon (tronen); komt 47 keer voor in het boek Openbaring en behalve de troon van Satan (2:13) en de troon van het beest (13:2), verwijzen zij allen naar de troon van God (Christus) die altijd *in de hemel* staat (1:4-5; 3:21; 4:2,4; 5:6,7,13; 7:9,10,11,15; 12:5; 15:5 en 16:17; 20:4,11)(zie Markus 16:19; Efeziërs 1:3,20-23; Filippenzen 2:9-11; 1 Petrus 3:22)! Daarom is meest aannemelijk dat Johannes deze tronen in de hemel en niet op de aarde ziet staan! De hemel is de plaats waar God (Christus) woont, heerst en oordeelt! En degenen die gezag krijgen samen met Christus te oordelen zitten dus ook op tronen in de hemel. ‘De hemel’ is niet een geografische plaats, maar een geestelijke werkelijkheid waar God (Christus) nu is, een plaats die de materiële werkelijkheid verre ten boven gaat.

• Van waar heerst Christus?

In het hele boek Openbaring heerst Christus over het universum vanaf Gods troon in de hemel (Openbaring hoofdstukken 5 en 12; zie Markus 16:19; Efeziërs 1:20-23; 1 Petrus 3:22). Na hun lichamelijke dood leven en heersen christenen met Christus in de hemel.

(2) Uitleg over de rechters (20:4).

• Van waar zal Christus oordelen in het laatste oordeel?

Bij Zijn wederkomst zal Jezus Christus *vanuit de hemel neerdalen en op de wolken van de lucht komen* (1:7; Matteüs 24:30). Hij zal Zijn engelen uitzenden om de uitverkorenen (de gelovigen) bijeen te brengen (14:16; Matteüs 13:39; 24:31), hen uit de dood doen opstaan (Johannes 5:28-29) en dan *omhoog rukken in de wolken* (1 Tessalonicenzen 4:17) ten einde Hem te verwelkomen en te ontmoeten *in de lucht* (Grieks: eis aera)(een aanduiding van de richting ‘omhoog’) (2 Tessalonicenzen 1:10). Hij zal op Zijn troon van heerlijkheid (Matteüs 25:31) of rechterstoel (2 Korintiërs 5:10) of grote witte troon (20:11) zitten van waar Hij iedereen die ooit op de aarde geleefd heeft zal

³ Statenvertaling alleen in vers 4, maar helaas niet in vers 5. American Standard Version.

⁴ SV in vers 5, NBG, HSV, NBV, KBS, New International Version.

oordelen. Omdat de tegenwoordige aarde en sterrenhemel (het materiële universum) bij Zijn wederkomst voor Zijn aangezicht zal vluchten (6:14; 20:11; zie 2 Petrus 3:10), zal Zijn oordeelstroom niet op deze aarde staan.

- Aan wie wordt gezag gegeven te oordelen?

Christus heeft het Koninkrijk gegeven aan christenen (Matteüs 21:43). Zij zullen aan Zijn tafel in Zijn Koninkrijk eten en drinken (Matteüs 8:11). Vooral Zijn elf discipelen zullen op tronen zitten en ‘de twaalf stammen van Israël’ oordelen (Matteüs 19:28; Lukas 22:29-30). De twaalf stammen van Israël verwijzen wel zeker naar alle christenen (Galaten 6:16; Jakobus 1:1; 1 Petrus 1:1; Romeinen 9:6). En christenen zullen op hun beurt over engelen (1 Korintiërs 6:2) en over de niet-christen volken (2:26-27; 3:21; 20:4) oordelen. Dus bij het laatste oordeel zullen de apostelen van Christus deelnemen aan het oordeel van christenen en de christenen zullen deelnemen aan het oordeel van de niet-christenen (en waarschijnlijk de gevallen engelen).

(3) Uitleg over de zielen (20:4).

- Waar zijn de zielen zonder lichamen?

Johannes zag zielen en niet lichamen. Deze zielen zijn nu *in de hemel* (6:9-11). Zij werden op de aarde onthoofd met een dubbelzijdig zwaard volgens het gebruik van de Romeinen (zie Romeinen 13:4). Of zij waren aan het eind van hun leven op natuurlijke wijze gestorven nadat zij hun leven lang vastgehouden hadden aan het getuigenis van Jezus Christus en het Woord van God (zie Johannes 8:31-32). De witte kleren en de rust van hun zielen (6:11) suggereert een voorlopige rust en zegen in de hemel (zie 2 Korintiërs 5:1,8; Filippenzen 1:23) dat vooruitziet naar de opstanding van hun lichamen en het laatste oordeel. Ook in Openbaring hoofdstuk 20 wachten de zielen op de opstanding van hun lichamen en het laatste oordeel. In het boek van Openbaring wordt de overplaatsing van hun zielen vanaf de plaats waar zij stierven op de aarde naar de hemel waar zij samen met Christus zullen heersen symbolisch ‘de eerste opstanding’ genoemd. De toekomstige opstanding van hun lichamen mag dan symbolisch ‘de tweede opstanding’ genoemd worden (20:5; zie 20:12a,13a).

(4) Uitleg over de woorden ‘zij leefden’ (20:4-5).

- Het Griekse werkwoord ‘leven’ (Grieks: zao) heeft verschillende betekenissen in het Nieuwe Testament.

In Openbaring 20:5-6 betekent het: De zielen van gestorven christenen worden geestelijk opgewekt in de zin dat zij geestelijk overgeplaatst/overgebracht worden naar de tegenwoordigheid van God in de hemel waar hun wedergeboren leven op de aarde doorgaat in de hemel.

- Andere Bijbelgedeelten die leren dat de zielen van gestorven christenen doorgaan geestelijk in de hemel te leven.

“Ik ben (onvoltooid tegenwoordige tijd) de Opstanding en het Leven; wie in Mij gelooft (onvoltooid tegenwoordige tijd), zal (geestelijk in de hemel) leven (toekomstige tijd), ook al was hij (lichamelijk) gestorven aantonende wijs, aoristus tijd). En ieder die (geestelijk op de aarde) leeft (onvoltooid tegenwoordige tijd) en in Mij gelooft (onvoltooid tegenwoordige tijd), zal niet (de tweede/eeuwige dood) sterven (aantonende wijs, aoristus tijd) in eeuwigheid” (Johannes 11:25-26). Hij die in Christus gelooft en lichamen sterft (d.w.z. *deel krijgt aan de eerste dood*), zal geestelijk leven (d.w.z. *deel krijgen aan de eerste opstanding*). Hij zal het eeuwige leven hebben in hemelse heerlijkheid. En hij die leeft en in Christus gelooft (d.w.z. als een gelovige geestelijk op de aarde leeft) zal lichamen uit de dood opstaan (d.w.z. *deel krijgen aan de tweede opstanding*) en zal nooit sterven (i.e. nooit de eeuwige dood sterven)(d.w.z. *nooit deel krijgen aan de tweede dood*) (Johannes 11:25-26).

“Want als u naar het vlees leeft (onvoltooid tegenwoordige tijd), zult u sterven (d.w.z. *deel krijgen aan de tweede dood*). Als u echter door de Geest de daden van het lichaam doodt (onvoltooid tegenwoordige tijd), zult u leven (toekomstige tijd, dat zekerheid uitdrukt)(d.w.z. *deel krijgen aan de eerste opstanding*)(Romeinen 8:13).

“Onze Heere Jezus Christus Die *eens en voor altijd* (aoristus tijd) voor ons gestorven is, opdat wij, hetzij wij waken (d.w.z. *nog deel hebben aan dit tegenwoordige aardse leven*)(aantonende wijs, onvoltooid tegenwoordige tijd), hetzij wij slapen (d.w.z. *deel krijgen in de eerste dood*)(aantonende wijs, onvoltooid tegenwoordige tijd), samen met de Heere zouden leven (aantonende wijs, aoristus tijd)(d.w.z. *deel zouden krijgen aan de eerste opstanding*)(1 Tessalonicenzen 5:10).

De zielen van degenen aan wie het oordeel gegeven werd als ook de zielen van hen die onthoofd werden (d.w.z. deel hadden gekregen aan de eerste dood, de lichamenlijke dood) ... *leefden* (gingen het echte leven binnen, werden overgeplaatst/overgebracht naar de hemel)(d.w.z. *gingen delen aan de eerste opstanding*) en heersten met Christus”. Als Johannes de lichamenlijke opstanding had bedoeld, dan zou hij waarschijnlijk gezegd hebben: “Zij gingen op hun voeten staan (aoristus tijd) (11:11) of “de doden stonden (voltooid tegenwoordige tijd) voor God” (20:12) in plaats van “zij leefden”. Hij gebruikt het woord ‘leven’ in de zin van het geestelijke leven in hemelse heerlijkheid binnengaan na hun lichamenlijke dood. “Zij leefden” (aoristus tijd) betekent dat zij deel kregen aan de eerste opstanding (20:4-5). Toen begon hun echte leven! Toen werden zij met heerlijkheid bekleed (6:11). Wanneer christenen lichamenlijk sterven, zijn zij echt gezegend (14:13)!

- Conclusie. Jezus spreekt op drie manieren over de opstanding:

De geestelijke opstanding tot het christelijke leven op de aarde. De ziel (geest) van de christen wordt opgewekt uit de geestelijke dood op deze tegenwoordige aarde vóór zijn lichamenlijke dood ten einde het geestelijke (bovennatuurlijke) leven op deze oude aarde te leven (d.w.z. het wedergeboren leven op de aarde te leven)(Johannes 5:25).

De geestelijke opstanding tot de tegenwoordigheid van Christus in de hemel. De ziel (geest) van de christen wordt bij zijn lichamelijke dood overgeplaatst/overgebracht van het leven op de oude aarde tot het geestelijke leven in heerlijkheid in de hemel te leven (i.e. het wedergeboren leven in de hemel) (Lukas 20:37-38; Openbaring 20:4-6). Met andere woorden: zijn ziel werd overgeplaatst/overgebracht naar de hemel.

De lichamelijke opstanding tot een onsterfelijk leven op de nieuwe aarde. Het lichaam van een christen wordt bij de wederkomst van Christus op deze tegenwoordige aarde uit de lichamelijke dood opgewekt zodat het eeuwige leven met een volmaakte geest en een volmaakt lichaam zoals die van Jezus Christus op de nieuwe aarde geleefd mag worden.

Openbaring 20:4-5 spreekt over christenen die *lichamelijk gestorven zijn*. Wij mogen dit ‘de eerste dood’ noemen in tegenstelling tot ‘de tweede dood’ in Openbaring 20:5-6. Zij stierven lichamen in de gewelddadige vervolgingen of als getrouwe en volhardende volgelingen van Christus en Zijn Woord. Dit visioen suggereert NIET dat de zielen van deze mensen lichamen opgewekt werden en dat dit dan uitgelegd wordt als: hun lichamen die uit de dood opgewekt werden en dat zij dan met hun opgewekte lichamen met Christus heersten *op de aarde*. Dit visioen spreekt WEL over de zielen (niet lichamen) van deze mensen die leefden en heersten met Christus *in de hemel* (en niet op de aarde).

De zielen van gelovigen worden niet lichamen uit de doden opgewekt, maar worden eerst wedergeboren (“levend gemaakt” in Efeziërs 2:5; zie Johannes 5:25) op de aarde. Deze zielen hebben het eeuwige leven, en kunnen dus niet sterven en daarna weer opgewekt worden (in een lichamen zin). Maar deze zielen kunnen overgeplaatst/overgebracht worden (in een geestelijke zin) van de aarde naar de hemel (6:9; Prediker 12:7; Lukas 8:55; 16:22). Dus de zielen van christenen gaan de volheid van het leven in hemelse heerlijkheid binnen wanneer hun lichamen sterven. Openbaring 20:4-5 spreekt niet over een lichamen opstanding, maar over een geestelijke opstanding in de zin van de zielen van christenen die overgeplaatst/overgebracht worden van de aarde naar de hemel (zie Johannes 11:25; Filippenzen 1:23; 2 Korintiërs 5:1,8) waar zij samen met Christus heersen totdat zij samen met Christus zullen komen bij Zijn wederkomst. Dan zullen ook hun lichamen uit de dood opgewekt worden (zie 1 Tessalonicenzen 4:14-17).

(5) Uitleg over degenen die deelnemen aan de heerschappij (20:4,6).

Wie zitten er op de tronen en heersen met Christus?

- De zielen die gezag ontvangen hebben om te oordelen nemen deel aan de heerschappij. De apostelen zullen de twaalf stammen van Israël oordelen, en dit verwijst wel zeker naar alle christenen (Matteüs 19:28; Lukas 22:29-30). En andere christenen zullen engelen (1 Korintiërs 6:2) en de niet-christen volken (2:26-27; 3:21; 20:4) oordelen.
- De zielen van christenen die onthoofd werden nemen deel aan de heerschappij. Deze christenen werden vervolgd en zelfs gemarteld op de aarde om het getuigenis van Jezus Christus en het Woord van God. ‘Het getuigenis van Christus’ betekent boven alles de waarheid aangaande God en aangaande Christus die Jezus Christus geopenbaard en verkondigd heeft. Het Woord van God betekent de waarheid die in de Bijbel gevonden wordt. Dus deze christenen werden vervolgd en gemarteld om wie Jezus Christus is; om wat Jezus Christus door Zijn dood en opstanding volbracht heeft; om wat Jezus Christus in de Bijbel geleerd heeft en om de roep van Jezus Christus tot mensen om zich te bekeren en hun levens te hervormen (zie 6:9). Het getuigenis van Jezus mag ook het getuigenis van christenen over Jezus en Zijn Woord insluiten. Christenen worden vervolgd en zelfs gemarteld eenvoudig omdat zij aan Christus behoren en zich met Christus en Zijn zaak associëren. In de hemel zitten zij op tronen en heersen met Christus.
- De zielen van degenen die niet het beest hebben aanbeden nemen deel aan de heerschappij. De woorden, “ook degenen (Grieks: kai hoitines)(het is een aanduiding van een andere groep mensen) die het beest niet aanbeden hebben ...” duiden op een andere groep mensen die gestorven waren nadat zij geleefd hadden en de Heere Jezus Christus getrouw gediend hadden. Dus, niet alleen de apostelen en de martelaren, maar ook gewone christenen die het beest niet aanbeden hebben of zijn merkteken ontvangen hebben zitten op tronen en heersen samen met Christus na hun lichamen dood. Deze zijn christenen die als christenen sterven, terwijl zij vasthouden aan hun christelijke geloof (zie Filippenzen 1:21-24). Bij Zijn wederkomst zal Christus hen met zich meebrengen en alleen dan zullen hun lichamen uit de dood opstaan (1 Tessalonicenzen 4:13-16; zie Johannes 5:28-29).

Niet-christenen sterven ook, maar van alle mensen op de aarde “leefden en heersten” alleen christenen samen met Christus een duizend jaar. Alleen christenen hebben deel aan de eerste opstanding – d.w.z. na hun lichamen dood worden hun geesten overgeplaatst/overgebracht naar de hemel. Alle christenen zullen nooit deel hebben aan de tweede dood – d.w.z. zij zullen nooit in de hel geworpen worden (2:11)! De rest van de mensen op de aarde (alle goddeloze en onrechtvaardige mensen, alle niet-christenen en ongelovigen) “leefden niet totdat de duizend jaar tot een einde gekomen is”. Alleen de niet-christenen hebben geen deel aan de eerste opstanding, maar hebben deel aan de tweede dood – d.w.z. na hun lichamen dood worden hun geesten niet naar de hemel overgeplaatst/overgebracht, maar in de hel geworpen (zie Lukas 16:22-23).

(6) Uitleg over de aard van hun heerschappij (20:4,6).

- In Openbaring 20:1-7 heersen de gestorven christenen samen met Christus, maar er is geen sprake van een aardse koninkrijk van vrede. De aard van hun heerschappij wordt niet genoemd en dus moet dat uit de context in het boek Openbaring en in de rest van de Bijbel afgeleid worden.

Volgens het boek Openbaring sluiten de activiteiten van de gestorven christenen in de hemel de volgende in:

De christenen die de aardse strijd overwonnen hebben *zitten* met Christus op Zijn troon (3:21) of *staan* met Christus op de berg Sion (14:1). Zij zullen Zijn aangezicht zien (22:4).

Zij *bidden* dat God Zijn rechtvaardige oordelen op de goddeloze mensen op de aarde zal uitvoeren (6:9-11).

Zij *dienen* hem dag en nacht (7:15).

Zij *zingen* een nieuw lied voor Zijn troon in de hemel (14:3; 15:3).

Zij *prijzen* Christus voor Zijn rechtvaardige en ware oordelen (15:2-3).

Zij *ontvangen gezag om te oordelen*, d.w.z. om deel te nemen aan het laatste oordeel van de christenen, van de niet-christelijke volken, inclusief Israël en van (gevallen) engelen (2:26-27; 3:21; 20:4)(Matteüs 19:28; Lukas 22:28-30; 1 Korintiërs 6:2).

Zo *heersen* zij samen met Christus. Hoe, wordt niet beschreven (20:6)!

• Gedurende deze symbolische periode van een duizend jaar doen christenen twee dingen:

Omdat de macht van de satan gebonden (aan banden gelegd) is, verkondigen de nog levende christenen op de aarde het evangelie en maken discipelen in alle volken (Matteüs 24:14; 28:19; Filippenzen 1:22,27-30; zie Openbaring 11:3,7).

Omdat de geesten van de gestorven christenen tronen hebben gekregen in de hemel, heersen zij samen met Christus (zie Filippenzen 1:23; Hebrëeën 12:22-24). Het 1000 jaar verwijst daarom niet naar een paradijs periode voor alle mensen op de tegenwoordige aarde aan het einde van de menselijke geschiedenis, maar nu al naar een paradijs periode voor de gestorven christenen in de hemel (2 Korintiërs 5:1,8; 1 Tessalonicenzen 4:13-14)!

(7) Uitleg over het duizend jaar (20:4-6).

Het getal 1000 is *een symbolisch getal en komt alleen zes keer voor in één gedeelte in de Bijbel*. Een regel voor Bijbel uitleg is dat een onduidelijk Bijbelgedeelte uitgelegd moet worden in het licht van alle duidelijke Bijbelgedeelten. Een nieuwtestamentische eschatologie (leer van de laatste dingen) mag niet alleen rondom Openbaring 20 opgebouwd worden, maar Openbaring 20 moet in het licht van alle duidelijke leerstellingen in het Nieuwe Testament uitgelegd worden.

• Het 1000 jaar is niet een letterlijke getal.

Het futurist (bedelingenleer) gezichtspunt beschouwt het boek Openbaring als *een historische boek* en leggen vervolgens de meeste symbolen en getallen *letterlijk* uit. Maar het boek Openbaring is *een Apocalyps* die gebruik maakt van symbolen en getallen die *figuurlijk of symbolisch* uitgelegd moeten worden (1:1)! *De symbolen en getallen verwijzen naar letterlijke werkelijkheden die de letterlijke waarde van de symbolen en getallen verre te boven gaan.*

• Het 1000 jaar is een uiterst volledige periode die door God besloten is.

Het getal “10” is het symbool voor volledigheid op de aarde en het getal “3” is het getal voor God. Het getal “1000 (10x10x10) jaar is symbolisch voor een uiterst volledige periode die God heeft bepaald voor de openbaring en ontvouwen van Zijn eeuwige plan van verlossing. Het is een lange periode en toch een goddelijk beperkte periode.

De symbolische 1000 jaar periode begint duidelijk met de binding van de satan. De rest van de Bijbel leert duidelijk dat de satan door Christus gebonden werd tijdens zijn eerste komst naar de aarde (Matteüs 12:28-30; Lukas 10:17-20; Johannes 12:31-32; Kolossenzen 2:15; 1:13; Hebrëeën 2:14-15; 1 Johannes 3:8; Openbaring 12:5-11)! Dus de 1000 jaar periode begint bij de eerste komst van Christus! *Tijdens* deze symbolische 1000 jaar periode blijft de satan gebonden *op de aarde* zodat de christenen het evangelie naar alle volken kunnen verspreiden. En gedurende deze symbolische 1000 jaar periode heersen de gestorven christenen samen met Christus *in de hemel*.

De symbolische 1000 jaar periode eindigt duidelijk bij de wederkomst van Christus! Bij de wederkomst van Christus vinden de volgende gebeurtenissen plaats: de grote verdrukking komt tot een einde met de laatste oorlog, waar de satan en al zijn antichristelijke bondgenoten onherroepelijk verslagen zullen worden en voor eeuwig van de aarde verwijderd zullen worden (20:7-10); de algemene opstanding van alle doden, het laatste oordeel van alle mensen in de lucht en de vernieuwing van alle dingen (zodat de nieuwe hemel en de nieuwe aarde tot stand komen) (20:11-15).

• Het 1000 jaar volgt niet op de grote verdrukking, maar eindigt juist met de grote verdrukking.

(20:7-10; zie Matteüs 24:21-25). De uitdrukking: “zij die het beest en zijn beeld niet hadden aanbeden” (20:4) is niet een bewijs voor de futurist gezichtspunt dat het 1000 jaar moet volgen op de toekomstige periode van de grote verdrukking, alsof het beest (de antichrist) alleen optreedt gedurende de toekomstige periode van de grote verdrukking. Door heel de nieuwtestamentische periode zijn er *vele antichristen (beesten)*(1 Johannes 2:18; 4:1,3; 2 Johannes 7)! Door heel de nieuwtestamentische periode gaan de christenen door *verdrukking* heen (Johannes 7:7; 15:18-21; 16:33; Matteüs 5:10-11; 24:4-14; Jakobus 1:2-4; zie 6:3-11; 18:20; 19:2)! En door heel de nieuwtestamentische periode komen gelovigen *uit de grote verdrukking* (7:14)(de grote verdrukking heeft hier niet dezelfde betekenis als in Matteüs 24:21)! Dus, de 1000 jaar periode volgt NIET op de periode van de grote verdrukking die in Matteüs 24:21-25 genoemd wordt, maar eindigt met deze grote verdrukking bij de wederkomst van Christus (Matteüs 24:26-31).

‘De grote verdrukking’ van Matteüs 24:21-25:

- wordt genoemd in Openbaring 3:10 in het 1ste onderdeel van het boek Openbaring
- en in Openbaring 6:11b in het 2de onderdeel
- en wordt beschreven in Openbaring 11:7-10 in het 3de onderdeel
- en in Openbaring 13:8-10,14b-18 in het 4de onderdeel

- en in Openbaring 16:12-16 in het 5de onderdeel
- en in Openbaring 17:10b-18 in het 6de onderdeel
- en in Openbaring 20:7-10 in het 7de onderdeel!

Conclusie: het 1000 jaar is een symbolische getal dat de messiaanse periode of de nieuwtestamentische periode aanduidt, de periode vanaf de eerste komst van Christus tot Zijn wederkomst!

Het boek van Openbaring leert niet een toekomstige letterlijke duizendjarige vrede aan het einde van de wereldgeschiedenis, maar eerder een ingewijd, gerealiseerd of tegenwoordig millennium waarin wij nu al leven!

21:5 Maar de overigen van de doden leefde niet (aoristus tijd)(beter dan de vertaling: werden niet weer levend), totdat de duizend jaar tot een einde gekomen waren (aanvoegende wijs, aoristus tijd). De betekenis is niet dat niet-christenen, ongelovigen, goddeloze en onrechtvaardige mensen pas lichamelijk uit de dood zullen opstaan na de zogenaamde duizendjarige vrede. Het voegwoord ‘totdat’ verwijst naar ‘het einde van een bijzondere periode’⁵. Tot het einde van dat 1000 jaar zullen zij niet delen in het eeuwige leven en zullen zij niet overgeplaatst/overgebracht worden naar de hemel. Wanneer zij lichamelijk sterven, zijn zij al verloren en veroordeeld (verdoemd) (Johannes 3:18,36)! Zij worden niet naar de hemel overgeplaatst/overgebracht, maar naar de hel (Lukas 16:22-31)! Bij de algemene opstanding van de lichamen van de doden en het laatste oordeel worden zij met ziel en lichaam in de poel van vuur geworpen (20:11-15; Matteüs 25:46; 10:28).

Dit is de eerste opstanding.

In het Evangelie van Johannes begint de eerste opstanding hier op de aarde als een mens de stem van Christus hoort en het eeuwige leven ontvangt (wanneer hij wedergeboren wordt, d.w.z. wanneer zijn geest (ziel) geestelijk wedergeboren (uit de geestelijke dood opgewekt) wordt hier op deze aarde (Johannes 5:24-26).

En de eerste opstanding culmineert (bereikt zijn toppunt) wanneer hij lichamelijk sterft en zijn geest (ziel) geestelijk overgeplaatst/overgebracht wordt in de tegenwoordigheid van Christus in de hemel (Johannes 11:25)!

In het boek Openbaring culmineert de eerste opstanding in de hemel wanneer het aardse lichaam van de wedergeboren christen sterft en zijn geest (ziel) geestelijk overgeplaatst/overgebracht wordt in de tegenwoordigheid van Christus in de hemel (20:5-6).

Terwijl Johannes 5:24-26 de nadruk legt op *de beginfase van de eerste opstanding op de aarde*, legt Openbaring 20:5-6 de nadruk op *de eindfase van de eerste opstanding in de hemel*.

Het wordt ‘de eerste opstanding’ genoemd omdat het de belangrijkste en beheersende gebeurtenis is voor de mensen die daaraan deel hebben. Het betekent dat zij deel hebben aan het eeuwige leven, zegen en vreugde. In dit leven is niets belangrijker dan wedergeboorte (Johannes 3:5-7; 5:24-26). En in de lichamelijke dood is niets belangrijker dan in de tegenwoordigheid van Christus te komen!

Niettemin hebben niet-christenen en ongelovigen geen deel aan de eerste opstanding (20:4-6): hun geest is niet wedergeboren en hun geest wordt ook niet naar de hemel overgeplaatst/overgebracht wanneer hun lichamen sterven. Zij zullen met hun geest (ziel) en met hun lichaam (Matteüs 10:28) de eeuwige dood en de eeuwige straf in de hel ondergaan (Johannes 3:16; Matteüs 25:46).

21:6 Zalig en heilig is hij die deel heeft (onvoltooid tegenwoordige tijd) aan de eerste opstanding. Degenen die deel hebben aan de eerste opstanding zijn gezegend omdat zij hun kleren hebben gewassen in het bloed van het Lam (7:14). Zij zijn vrijgekocht van de aarde (14:3) en stierven uiteindelijk in de Heere (14:13).

Over hen heeft (onvoltooid tegenwoordige tijd) de tweede dood geen macht.

In het Evangelie van Johannes begint de tweede dood al hier op de aarde wanneer een mens geestelijk dood blijft (Johannes 3:18,36).

In het boek Openbaring bereikt de tweede dood zijn finale bestemming wanneer de geest (ziel) en het lichaam van de ongelovige in de hel geworpen wordt (20:14; 21:8; zie Matteüs 10:28; Markus 9:43-48).

Niettemin heeft de tweede dood geen macht over degenen die deel hebben aan de eerste opstanding. Gelovigen in de Heere Jezus Christus zullen geen schade toegebracht worden door de tweede dood (2:11)! Zij zullen nooit verloren gaan (Johannes 3:16-18,36; 5:24; 10:28)! Dit is een grote bemoediging voor christenen!

maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn (toekomende tijd), en zij zullen met Hem als koningen regeren (toekomende tijd), duizend jaar lang. Bij Zijn eerste komst heeft Jezus Christus het oudtestamentische wet vervuld (Matteüs 5:17) en dus ook de ceremoniële wet aangaande de Levitische priesterschap, de priesters in de orde van Aäron (Hebreeën 7:11-28). Vanaf die tijd is elke gelovige een priester op de aarde (1:6; 1 Petrus 2:5,9-10) en na zijn lichamelijke dood blijft hij een priester in de hemel (zie 22:4). De taak van een priester is aanbidding en dienstbetoon aan God.

⁵ Totdat (Grieks: achri) betekent “tot de tijd dat”. Handelingen 7:17-18 zegt, “Het volk nam in aantal toe in Egypte totdat er een andere koning opstond”. Zie: “Totdat Ik kom” (2:25) en “totdat de woorden van God volbracht zijn” (17:17).

(8) Verschillende uitleg over het duizend jaar (20:1-7).

Er zijn zes gezichtspunten.

Het gezichtspunt van historische millennialisme (Hengstenberg, Keil, enz.). De 1000 jaar periode begint met keizer Constantijn of met keizer Karel de Grote, enz. uit de geschiedenis in het verleden.

Het gezichtspunt van de historische premillennialisme (George E. Ladd). De 1000 jaar periode is *een toekomstige letterlijke materialistische koninkrijk van vrede na de wederkomst van Christus*. Het historische premillennialisme gelooft in één wederkomst van Christus vóór het millennium. Er zal geen tweede terugkeer van Christus (de zgn. opname van de Gemeente vóór of in het midden van de periode van de grote verdrukking) zijn.

Het gezichtspunt van postmillennialisme (Loraine Boettner). De 1000 jaar periode is een symbool van *een gouden eeuw van onbepaald lengte* aan het einde van het tegenwoordige tijdperk van de verkondiging van het evangelie vóór de wederkomst van Christus. Het tijdperk van evangelieverkondiging gaat geleidelijk over in het tijdperk van het millennium wanneer steeds meer en meer mensen zich bekeren en de wereld gekerstend wordt. Het zal een tijdperk van bijna volmaakte gerechtigheid op de aarde in de tegenwoordige wereldgeschiedenis zijn. Het kwaad zal gereduceerd worden tot proporties die verwaarloosd kunnen worden. De christelijke principes zullen heersen. En de meerderheid van de mensen in alle volken zullen tot bekering gekomen zijn. Het eindigt met de wederkomst van Christus.

Het gezichtspunt van het premillennialisme van de bedelingenleer (Larkin). De 100 jaar periode is *een toekomstige letterlijke materialistische koninkrijk van vrede na de zgn. tweede terugkeer van Christus* (de zgn. verschijning van Christus met de heiligen). Toch zal dit duizendjarige koninkrijk van vrede als een mislukking eindigen!

Het gezichtspunt van een toekomstig symbolisch millennialisme (Hoekstra). De 1000 jaar periode is een symbool voor 'de eeuwigheid'.

De correcte uitleg. Het gezichtspunt van ingewijd, gerealiseerd of tegenwoordig millennialisme (Greijdanus, Hendriksen, Berkhof, Groenewald, Gilmore, enz.) De 1000 jaar periode is een symbool voor de tegenwoordige messiaanse tijdperk (het tijdperk van de verkondiging van het evangelie of het nieuwtestamentische tijdperk ingesloten de periode van de tussentoestand tussen dood en opstanding vóór de wederkomst van Christus. Deze periode is al begonnen en strekt vanaf de eerste komst van Christus (12:5) tot Zijn wederkomst (14:14-20)! Het millennium (symbolische 1000 jaar periode) is al begonnen bij de eerste komst van Christus (12:10) en zal pas eindigen bij de wederkomst van Christus (11:15)! We leven dus nu in deze symbolische periode van het millennium! Daarom wordt het ook het gezichtspunt van het ingewijde, gerealiseerde of tegenwoordige millennialisme genoemd.

Matteüs 12:28-30, Lukas 17:20-21 en de meeste van de gelijkenissen van Christus bewijzen dat het Koninkrijk van God al vanaf de eerste komst van Christus tegenwoordig is en dat het Koninkrijk groeit totdat het zijn volledige en volmaakte fase heeft bereikt, niet vóór en ook niet ná, maar bij de wederkomst van Christus! Hoewel het Koninkrijk in kwantiteit groeit (steeds meer en meer mensen gaan het Koninkrijk binnen) en in kwaliteit groeit (deze mensen worden meer en meer Christusgelijkvormig), zal het Koninkrijk in zijn laatste en finale volmaakte fase alleen komen wanneer Christus alle andere heerschappijen, gezag en macht heeft vernietigd, wanneer Hij al Zijn vijanden onder zijn voeten heeft gelegd en wanneer Hij de dood heeft tenietgedaan (Matteüs 25:34; 1 Korintiërs 15:24-26)! Het Koninkrijk in zijn finale volmaakte fase zal plotseling, onverwachts en alleen door goddelijke ingrijpen bij de wederkomst van Christus tot stand komen! Dan zal het Koninkrijk het eeuwige Koninkrijk zijn waarin God en Jezus Christus voor eeuwig op de troon zullen heersen (11:15; 22:3; 2 Petrus 1:11).

(8) Uitleg over de eerste opstanding en de tweede dood (20:5-6).

Het is belangrijk om Openbaring 20:5-6 met Johannes 5:24-29 te vergelijken. Beide Bijbelgedeelten spreken direct of indirect over twee soorten dood en twee soorten opstandingen.

• Johannes 5:24-26

spreekt vooral over iets dat *tijdens de hele nieuwtestamentische periode gebeurt*. Jezus Christus spreekt over de geestelijke dood van alle mensen in de zin dat geen mens van nature wedergeboren wordt. En Hij spreekt over de geestelijke opstanding van alleen gelovigen in de zin dat een mens het eeuwige leven ontvangt door het horen van het woord van Christus en door geloof in de God Die Christus gezonden heeft.

• Johannes 5:28-29

spreekt vooral over iets dat *tijdens de wederkomst van Christus gebeurt*. Jezus Christus spreekt over de lichamelijke dood van alle mensen in de zin dat alle mensen eenmaal lichamen moeten sterven. En Hij spreekt over de lichamelijke opstanding van alleen gelovigen tot de opstanding ten leven in de zin dat zij voor eeuwig met lichaam en ziel leven in de tegenwoordigheid van Christus in de hemel en later op de nieuwe aarde. En Hij spreekt over de lichamelijke opstanding van alleen ongelovigen tot de opstanding ter verdoemenis in de zin dat zij voor eeuwig van God gescheiden zullen blijven. De gelovigen en ongelovigen zullen tegelijk uit de dood opstaan.

• Openbaring 20:5

spreekt over iets dat *tijdens de hele nieuwtestamentische periode gebeurt*. Johannes gaat uit van de lichamelijke dood (*de eerste dood*) van alle mensen in de zin dat alle mensen op de aarde lichamen moeten sterven. En Hij spreekt over

de geestelijke opstanding (*de eerste opstanding*) van *alleen gelovigen* in de zinn dat alleen de geesten (zielen) van gelovigen onmiddellijk bij hun lichamelijke dood in de tegenwoordigheid van Christus in de hemel worden overgeplaatst/overgebracht. De geesten (zielen) van ongelovigen worden echter niet in de tegenwoordigheid van Christus in de hemel gebracht. Pas bij de wederkomst van Christus worden zij met ziel en lichaam bij Christus in de lucht gebracht om tot de hel (*de tweede dood*) veroordeeld te worden.

• **Openbaring 20:6**

spreekt over iets dat tijdens de wederkomst van Christus gebeurt. Johannes gaat uit van de lichamelijke opstanding (*de tweede opstanding*) van alle mensen op de aarde bij de wederkomst van Christus. En Hij spreekt over de geestelijke (en lichamelijke) dood (*de tweede dood*) van alleen ongelovigen in de zin dat zij bij het laatste oordeel met ziel en lichaam in de hel geworpen worden.

De uitdrukkingen ‘de eerste opstanding’ en ‘de tweede dood’ zijn figuurlijke uitdrukkingen die *een oxymoron* (Grieks: oxus = scherp, moros = dwaas) genoemd wordt. Een oxymoron is een combinatie van woorden die ogenschijnlijk een tegenstelling (paradox) vormen. Voorbeelden van oxymorons zijn: ‘wedergeboren’ (Johannes 3:3), ‘een levend offer’ (Romeinen 12:1), ‘de wet van de vrijheid’ (Jakobus 1:25), ‘levende stenen’ (1 Petrus 2:5), ‘de eerste opstanding en de tweede dood’ (20:5-6).

In Openbaring 20:5-6 is er *een paradox van gevolg*. De paradox van gevolg is *dat de dood van gelovigen leidt tot een opstanding (hun lichamelijke dood op de aarde leidt tot de opstanding van hun geesten/zielen in de hemel)*. En de paradox van gevolg is *dat de opstanding van ongelovigen leidt tot een dood (hun lichamelijke opstanding op de aarde leidt tot de tweede of eeuwige dood in de hel)*. Zij die deel hebben aan de eerste opstanding zijn de wedergeboren mensen. Maar zij die deel hebben aan de tweede dood zijn de onwedergeboren (verloren) mensen.

In Openbaring 20:5-6 is er ook *een paradox van volgorde*. De paradox van volgorde is *dat de tweede dood de werkelijkheid van de eerste dood (de lichamelijke dood) impliceert*. Zoals de lichamelijke dood (de eerste dood) het gevolg is van de aanvankelijke geestelijke dood van alle mensen (Romeinen 6:23), zo is de tweede dood de finale geestelijke en lichamelijke dood van alleen ongelovigen! En de paradox van volgorde is *dat de eerste opstanding de werkelijkheid van de tweede opstanding (de lichamelijke opstanding) impliceert*. Zoals de geestelijke opstanding (de eerste opstanding) in de hemel het gevolg van de aanvankelijke geestelijke wedergeboorte van alleen gelovigen op de aarde is, zo is de lichamelijke opstanding (de tweede opstanding) de finale lichamelijke opstanding van alle mensen!

De paradox is dat terwijl alle gelovigen en ongelovigen deel hebben aan de eerste dood (de lichamelijke dood), alleen gelovigen deel zullen hebben aan de eerste opstanding (de overplaatsing naar de hemel). De paradox is dat terwijl alle gelovigen en ongelovigen deel hebben aan de tweede opstanding (de lichamelijke opstanding), alleen ongelovigen deel zullen hebben aan de tweede dood (de overplaatsing naar de hel). De eerste dood en de tweede opstanding vinden maar eenmaal in de geschiedenis plaats, *maar de eerste opstanding en tweede dood duren tot in alle eeuwigheid respectievelijk voor gelovigen en ongelovigen*.

Het verschil tussen Johannes 5:24-29 en Openbaring 20:4-6 is dat de geestelijke opstanding in het Evangelie van Johannes een verwijzing is naar de geestelijke wedergeboorte van christenen op de aarde, terwijl de geestelijke opstanding in het boek van Openbaring een verwijzing is naar de geestelijke overplaatsing van christenen naar de tegenwoordigheid van Christus in de hemel.

(9) Verschillende uitleg over de eerste opstanding en de tweede dood (20:5-6).

De futurist gezichtspunt. De eerste opstanding is de *lichamelijke* opstanding van christenen en de tweede dood is de lichamelijke verwerping van niet-christenen in de hel (Larkin). De eerste opstanding is de finale fase voor christenen. De tweede opstanding impliceert de lichamelijke opstanding van niet-christenen 1000 jaar later (Walvoord).

De correcte uitleg. De eerste opstanding is de geestelijke overplaatsing van de geesten (zielen) van christenen die gestorven zijn als een gevolg van hun geestelijke wedergeboorte gedurende hun leven op de aarde. Zij gaan de tussentoestand tussen de lichamelijke dood en de lichamelijke opstanding binnen. En de tweede dood is het letterlijke neerdalen van de zielen en de lichamen van niet-christenen naar de hel als een gevolg van het feit dat zij geestelijk onwedergeboren en onbekeerd blijven.

DEEL 3. DE ONTBINDING VAN DE SATAN EN DE LAATSTE OORLOG (20:7-10)

(1) Uitleg van de symbolen.

Het symbolische beeld gaat over de loslating van de satan “voor een korte tijd” (20:3). Hij gaat uit om de volken van de aarde te verzamelen voor de laatste oorlog. De satan omringt de legerplaats van de heiligen, de geliefde stad. Maar vuur daalde neer uit de hemel en verslond hen. De satan zal in de poel van vuur en zwavel geworpen worden en hij en zijn bondgenoten zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheid.

20:7 En wanneer die duizend jaar tot een einde gekomen zijn (aanvoegende wijs, aoristus tijd), zal de satan uit zijn gevangenis worden losgelaten (toekomende tijd). Het 1000 jaar bestaat uit een lange periode van de messiaanse of nieuwtestamentische periode en wordt gevolgd door een heel korte periode van ‘de grote verdrukking’. De loslating van de satan is het begin van de grote verdrukking (Matteüs 24:21-25; zie 3:10; 11:7-10; 13:7-10,14-18;

14:5-13; 16:12-16; 17:10c-14; 19:17-21; 20:7-10). Ter wille van Gods uitverkorenen (de gelovigen, de christenen) zal de grote verdrukking erg kort zijn (20:3; Matteüs 24:21-22; zie de symbolische 3½ dag in Openbaring 11:9).

De mensen op de aarde bleven maar doorgaan om Gods bazuin oordelen en schaal oordelen te negeren. Zij hadden geweigerd het evangelie aan te nemen (zie 2 Tessalonicenzen 1:8-10) en zij hadden geweigerd zich te bekeren (zie 9:20-21; 16:8-11). Als straf 'geeft God hen over aan' de satan en zijn boze machten (zie Romeinen 1:24,26,28). Als gevolg van de goddeloosheid en onrechtvaardigheid van de niet-christelijke volken en de christengemeenten in naam op de aarde maakt God de satan los (zie 1 Korintiërs 5:5). Zo krijgen de satan en zijn bondgenoten een gelegenheid om hun haat tegen God en Gods volk openlijk ten toon te stellen in de laatste oorlog in de menselijke geschiedenis. We kunnen niet begrijpen waarom God de satan uit zijn gevangenis loslaat, maar wij weten dat God alle dingen werkt overeenkomstig de raad van Zijn wil. "De HEERE heeft alles gemaakt omwille van Zichzelf, ja zelfs de goddeloze voor de dag van het onheil" (Spreuken 16:4; Efeziërs 1:11; zie Jesaja 45:7; Romeinen 9:17,22). "Hij doet alle dingen meewerken ten goede voor hen die God liefhebben, voor hen namelijk die overeenkomstig Zijn voornemen geroepen zijn" (Romeinen 8:28)!

20:8 En hij zal uitgaan (toekomende tijd) om de volken te misleiden (aoristus tijd) die zich in de vier hoeken van de aarde bevinden, Gog en Magog, om hen te verzamelen (aoristus tijd) voor de oorlog (Grieks: ton polemon). En hun aantal is als het zand van de zee.

20:9 En zij kwamen op (aoristus tijd) over de breedte van de aarde, en omsingelden (aoristus tijd) de legerplaats van de heiligen en de stad die geliefd is (voltooid tegenwoordige tijd). Satan en zijn bondgenoten: de laatste antichrist (het beest) en de valse profeet, zullen de vijandige volken verzamelen voor de laatste oorlog tegen Christus en christenen. Ook de laatste drie onderdelen van het boek Openbaring zijn parallel en verwijzen naar deze laatste oorlog kort voor of bij de wederkomst van Christus (de parallele verwijzingen zijn: 16:14,16; 19:19; 20:8; zie 11:7; 13:7). Als in Ezechiël hoofdstuk 38 en 39 worden deze volken symbolisch Gog en Magog genoemd. Er wordt niet gezinspeeld dat de volken die Gods volk omringen de volken van China of Rusland zijn. De soldaten van de satan komen van alle volken op de aarde, zijn ontelbaar in aantal en omringen Gods volk (i.e. vallen christenen in elk land van de wereld aan).

Gods volk, waar zij ook al op de aarde wonen, worden de legerplaats van de heiligen en de geliefde stad genoemd, en symboliseren Gods nieuwtestamentische volk dat nog steeds als bijwoners en vreemdelingen (zie Hebrëen 11:13; 1 Petrus 2:11) door de woestijn van deze wereld trekt evenals Israël voordat Israël het Beloofde Land binnentrok. Christenen worden de geliefde stad genoemd, een symbool dat hen herinnert dat zij burgers van het Hemelse Jeruzalem zijn (Galaten 4:26)! De legerplaats gedurende de woestijnreis van Israël en de latere stad Jeruzalem kunnen niet letterlijk bedoeld zijn, omdat zij nooit tegelijk hebben bestaan! De legerplaats en de geliefde stad zijn symbolen voor de Strijdende Kerk op de aarde, vooral in de eindtijd.

In Openbaring 11:7-10 maken de vijanden van God oorlog tegen de twee getuigen, overwonnen hen en doden hen. Zij worden toegelaten de Strijdende Kerk als en georganiseerd instituut dat het evangelie overal in de wereld verkondigt te vernietigen. Zij doden niet alle individuele christenen in de wereld (en kunnen dat ook niet) omdat er nog steeds christenen zijn bij de wederkomst van Christus (Matteüs 24:40-41; 1 Tessalonicenzen 4:14-17; 2 Tessalonicenzen 1:10).

Maar er daalde vuur van God neer (aoristus tijd) uit de hemel en dat verslond (aoristus tijd) hen. De oorlog wordt niet beschreven, maar de uitkomst wordt wel opgetekend! Bij Zijn eerste komst naar de wereld heeft Christus de macht van de satan aan banden gelegd, maar nog niet de satan van het aardse toneel verwijderd (Matteüs 12:28-30; Johannes 12:31-32; Kolossenzen 1:13). Maar bij Zijn wederkomst zal Christus de satan en zijn bondgenoten met een mokerslag knock-out slaan! Er zal geen langdurige oorlog zijn.

- Met één groot aardbeving (6:12; 11:13; 16:18; zie Ezechiël 38:19-20)
 - met één zwiep van Zijn sikkel (14:16; zie zwaard in Ezechiël 38:21)
 - met één storm van grote hagelstenen (16:21; zie Ezechiël 38:22)
 - met één ontploffing van vuur vanuit de hemel (20:9; zie Ezechiël 38:22)
 - met één ademtocht uit Zijn mond (zie NBG) en met de verschijning van Zijn (weder)komst (2 Tessalonicenzen 2:8)
- zal Jezus Christus (zie de soevereine HEER in Ezechiël 38:17; zie Markus 1:1-3) deze symbolische Gog en de vele volken met hem omverwerpen (zie Ezechiël 38:22)!

De Bijbel leert duidelijk dat alle goddeloze en onrechtvaardige mensen bij de wederkomst van Christus vernietigd (te gronde gericht) zullen worden (Matteüs 13:39-43; 24:39; 25:31-33,41,46; 2 Tessalonicenzen 1:8-10; 2:8; 2 Petrus 3:7,9-10; Openbaring 19:17-21). Dan zal Psalm 2:9 in vervulling gaan. Het hoeden van Christus met een ijzeren scepter is niet een uitgestrekt koninklijk heerschappij over een zgn. duizendjarig vrederijk, maar een beslissend verpletteren van alle tegenstand bij zijn één en enige wederkomst! "Hij zal hen in stukken slaan als aardewerk" (Psalm 2:9).

20:10 En de duivel, die hen misleidde (onvoltooid tegenwoordige tijd), werd in de poel van vuur en zwavel geworpen (aoristus tijd), waar (betrekkelijke voornaamwoord)(Grieks: hopou) beide het beest en de valse profeet (zijn). En zij zullen dag en nacht gepijnigd worden (Grieks: basanizo) in alle eeuwigheid. De satan zal in de poel van vuur en brandende zwavel geworpen worden, waar het beest en de valse profeet (in het vorige visioen) geworpen werden. Deze zinsnede betekent niet dat de satan pas 1000 jaar na het beest en de valse profeet in de hel

geworpen zal worden. Het betekent alleen dat het feit dat het beest (de antichrist) en de valse profeet ook in de hel geworpen zullen worden al in het vorige onderdeel van het boek Openbaring genoemd werd (19:20).

Maar dan zal de wederkomst van Christus plotseling en geheel onverwachts plaatsvinden (zie Matteüs 24:27-31). De wederkomst van Christus zal zichtbaar zijn voor allen in de wereld (1:7; zie Matteüs 24:27,30) en hoorbaar zijn voor allen in de wereld (Matteüs 24:31; Johannes 5:28; 1 Tessalonicenzen 4:16).

(2) Verschillende uitleg over de laatste oorlog (20:7-10).

De futurist gezichtspunt. De laatste oorlog in Openbaring 20:7-10 zal 1000 letterlijke jaren na de wederkomst van Christus plaatsvinden. Deze laatste oorlog tegen de Gog en Magog volken *toont de mislukking van de mens gedurende de 7de bedeling (het millennium)* (Larkin)! “De loslating van de satan en de oorlog tegen Gog en Magog maakt duidelijk dat zelfs de heerschappij van absolute gerechtigheid (door Christus) tijdens het duizendjarige vrederijk onvoldoende is om de harten van mensen te veranderen” (Tenney)! Christus heeft 1000 letterlijke jaren nodig om de bondgenoten van de satan te verslaan. Dan pas aan het einde van het millennium verslaat Christus de satan en alle onrechtvaardige mensen met één finale slag.

De correcte uitleg. De laatste oorlog in Openbaring 20:7-10 zal plaatsvinden aan het einde van de nieuwtestamentische periode (het symbolische 1000 jaar) kort voor de één en enige wederkomst van Christus. Deze laatste oorlog is een parallelle beschrijving van de laatste oorlog in Openbaring 16:14,16 en 19:17-21. Het gebeurt met één knock-out slag (Gilmore)!

DEEL 4. DE LAATSTE OORDEELSDAG (20:11-15)

(1) Uitleg van de symbolen.

Het symbolische beeld is van een grote witte troon. De tegenwoordige aarde en sterrenhemel (het universum bestaande uit sterren) vluchten voor het aangezicht van Degene Die op de troon zit. Alle mensen die ooit op de aarde geleefd hebben, worden door de dood en Hades opgegeven en staan voor de troon (in de lucht)(1 Tessalonicenzen 4:17; Matteüs 25:31-32; Openbaring 20:11-15). De boeken worden geopend en iedereen wordt geoordeeld overeenkomstig wat er in de boeken geschreven staat. Alleen zij van wie de namen in het boek van het leven staan, krijgen het eeuwig leven. Al de anderen worden in de poel van vuur geworpen. De laatste oordeelsdag komt pas aan het einde van de symbolische 1000 jaar periode, de laatste oorlog en de algemene opstanding van de doden. Bij de wederkomst van Christus vinden vier belangrijke gebeurtenissen plaats: de laatste (finale) oorlog, de algemene opstanding van de doden, het laatste oordeel van iedereen en alles, en de vernieuwing van de aarde (en het universum).

20:11 En ik zag een grote witte troon, en Hem Die daarop zat (onvoltooid tegenwoordige tijd). Nadat Jezus Christus uit de dood opgestaan was en naar de hemel opgevaren was, ging Hij aan de rechterhand van God de Vader zitten (Markus 16:19) ver boven alle gezag, macht en heerschappij (Matteüs 28:18; Efeziërs 1:3,20-23; Filippenzen 2:9-11; 1 Petrus 3:22). Johannes ziet deze troon, niet op de aarde, maar *in de hemel of in de lucht staan*, d.w.z. op de plaats waar God leeft, heerst en oordeelt! De Een Die op de troon zit is Jezus Christus, omdat Hij de zichtbare Beeld van de onzichtbare God is (Kolossenzen 1:15) en omdat God heel het oordeel aan Hem gegeven heeft (Johannes 5:22; zie Matteüs 25:31-33; Handelingen 17:31; 2 Korintiërs 5:10).

Voor Zijn aangezicht vluchtten (aoristus tijd) de aarde en de hemel weg, zodat er geen plaats meer voor hen te vinden was (aoristus tijd). De oudtestamentische profeten hebben de schepping van de tegenwoordige hemel (universum) en aarde opgetekend en ook zijn einde geprofeteerd. Op ‘de dag van de Heere’ dat ook ‘de laatste dag’ genoemd wordt, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal zijn schijnsel niet geven; de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden (Matteüs 24:29). De elementen zullen in het vuur smelten (desintegreren) en de aarde met al zijn werken zullen blootgelegd worden (2 Petrus 3:10-13; zie Matteüs 10:26). De hemelen zal verdwijnen als rook en de aarde zal verslijten als een kleed (Jesaja 51:6; zie Psalm 102:25-27; Matteüs 24:35).

In de Bijbel heeft het woord ‘hemel’ afhankelijk van de context vier betekenissen:

- Letterlijk is de hemel het universum, de sterrenhemel (Genesis 1:1; Matteüs 24:29,35; Handelingen 2:19-20; Openbaring 6:13; 8:10; 20:11).
- Letterlijk is de hemel de lucht (de atmosfeer) rondom de aarde (Genesis 1:6-8; Matteüs 11:23; Lukas 10:18; Openbaring 16:21).
- Figuurlijk is de hemel de woonplaats van God (Matteüs 3:16-17; 5:16; 6:9; 14:19; 16:1; Handelingen 11:5,10; Romeinen 1:18; Openbaring 11:13; 16:11).
- Figuurlijk is de hemel God Zelf (Matteüs 21:25; 13:31; Lukas 15:18,21).

De tegenwoordige aarde en hemel (het universum met al zijn sterren) zal wegvlugten (zie 6:12-14; 11:13; 16:18-21; 20:11; 21:1) voor het aangezicht van Hem Die op de troon zit, zodat er geen plaats meer voor hen te vinden was. Dit betekent niet dat zij vernietigd of uitgeroeid werden. Het betekent dat zij hun doel in de tegenwoordige geschiedenis uitgediend hebben. Zij worden overbodig, overtollig en maken plaats voor Jezus Christus. Omdat er geen plaats meer zal zijn voor de oude aarde en het oude universum, zal er ook geen plaats meer zijn om naar weg te vluchten of weg te kruipen voor Jezus Christus. Iedereen zal volkomen ontbloot voor Jezus Christus staan (6:12-17; zie Matteüs 25:31-33).

De oudtestamentische profeten hebben ook geprofeteerd over een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Zie Openbaring 21:1. De één en enige wederkomst van Christus duidt het einde van het tegenwoordige tijdperk aan. Het is het einde van de tegenwoordige wereldgeschiedenis en het begin van de finale staat, de eeuwige staat in de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. De wederkomst van Christus luidt NIET een duizendjarige vrede in op de tegenwoordige oude aarde. Zijn wederkomst is het begin van niets minder dan Gods eeuwige Koninkrijk op de nieuwe aarde binnen het nieuwe universum!

20:12 En ik zag de doden, klein en groot, voor God staan (voltooid tegenwoordige tijd). En de boeken werden geopend (aoristus tijd). Er zal *alleen één algemene opstanding van de doden* zijn. De Bijbel spreekt alleen over de opstanding *in het enkelvoud*, nooit in het meervoud (Matteüs 22:31; Johannes 6:39-40; 11:24; Handelingen 24:21; Hebr. 6:2). Nergens in de Bijbel lezen we over twee lichamelijke opstandingen. Nergens in de Bijbel lezen we over een tweede opstanding van de lichamen van ongelovigen 1000 jaar na de opstanding van de lichamen van gelovigen. Er is geen aanwijzing dat de lichamelijke opstanding in Openbaring 20:11-15 beperkt moet worden tot de ongelovige gestorvenen.

Alle mensen die ooit geleefd hebben, beiden gelovige als ongelovigen, zullen bij de één en enige wederkomst van Christus uit de dood opstaan. “En velen van hen die slapen in het stof van de aarde, zullen ontwaken, sommigen tot eeuwig leven, anderen tot smaad, tot eeuwig afgrijzen” (Daniël 12:2). In Johannes 5:28-29 zegt Jezus, “De tijd (enkelvoud, dus niet twee tijden door 1000 jaar van elkaar gescheiden) komt waarin *allen die in de graven zijn*, Zijn stem zullen horen en zij zullen eruitgaan: zij die het goede gedaan hebben tot de opstanding ten leven, maar zij die het kwade gedaan hebben tot de opstanding der verdoemenis.” En in Handelingen 24:15 zegt de apostel Paulus, “Ik heb hoop op God – zij zelf verwachten het ook – dat er een opstanding (enkelvoud) van de doden zal zijn van zowel rechtvaardige als onrechtvaardigen.”

Het zijn deze doden, groot en klein, die Johannes in zijn visioen ziet (20:12). De zielen van hen die als gelovigen in Christus gestorven zijn zullen met Christus uit de hemel komen (1 Tessalonicenzen 4:14) en verenigd worden met hun opgestane lichamen. De lichamen van de nog levende christenen zullen veranderd worden en gelijkvormig aan het verheerlijkte lichaam van de opgestane Christus zijn (1 Korintiërs 15:42-44,50-53; Filippenzen 3:21). En al deze gelovigen met hun vernieuwde zielen en vernieuwde lichamen zullen samen in de wolken weggerukt en opgenomen worden naar een ontmoeting met de Heere in de lucht (1 Tessalonicenzen 4:17), ten einde hem te verwelkomen en te bewonderen (2 Tessalonicenzen 1:10).

Later op dezelfde laatste dag zullen de engelen de ongelovigen met hun lichamen en zielen voor de troon van Christus in hemelse heerlijkheid drijven voor het laatste oordeel (Matteüs 24:40b, 41b; 25:31-33). Deze dag van de Heere zal plotseling en geheel onverwachts voor iedereen komen (1 Tessalonicenzen 5:1-2). De gelovigen zullen hun eeuwige beloning ontvangen (Matteüs 25:34-40; 1 Korintiërs 3:11-15), maar de ongelovigen zullen hun eeuwige straf ontvangen (Matteüs 25:41-46; 1 Tessalonicenzen 5:9).

en nog een ander boek werd geopend (aoristus tijd), namelijk het boek des levens. En de doden werden geoordeeld (aoristus tijd) overeenkomstig wat in de boeken geschreven stond (voltooid tegenwoordige tijd), naar hun werken. De boeken zijn een symbool van het feit dat God alles weet wat een mens ooit gedacht, gesproken of gedaan heeft, zowel goed als kwaad (Hebr. 4:13). Bij de wederkomst van Christus zal elk mens beloofd of gestraft worden in overeenstemming met zijn werken (Matteüs 16:27; Lukas 12:47-48; Romeinen 2:5-11; 1 Korintiërs 3:10-15; zie Prediker 12:14).

‘Het boek van het leven’ is een symbolische optekening van *alle uitverkorenen in de geschiedenis*. Zij zijn uitverkoren *vóór de schepping* van de aarde (Efeziërs 1:4; 2 Tessalonicenzen 2:13-14; 2 Timoteüs 1:9-10). Zij worden effectief geroepen, gerechtvaardigd en geheiligd *in de tijd*. Het feit dat zij zich bekeren, geloven en wedergeboren worden in de tijd is een bewijs dat zij uitverkoren zijn *vóór* de schepping van de aarde (Johannes 1:12-13; 17:2; Romeinen 8:33; 9:11-12; 2 Tessalonicenzen 2:13-14; 2 Timoteüs 1:9-10). En zij worden uiteindelijk verheerlijkt bij de wederkomst van Christus (Romeinen 8:29-30; Filippenzen 3:21; 1 Johannes 3:1-3). De mensen van wie de namen in het boek van het leven opgetekend zijn zullen nooit het beest aanbidden (13:8; zie 17:8)! Het is onmogelijk de uitverkorenen (deze oprechte gelovigen) te misleiden (Matteüs 24:24)! Geen oprecht gelovige zal ooit verloren gaan (Johannes 17:12)! Zij hebben de zekerheid dat hun namen opgetekend staan in het boek van het leven (Lukas 10:20) en dat hun namen nooit uit het boek van het leven uitgewist zal worden (3:5)! Zij zullen bij de wederkomst van Christus door de engelen van elke plaats op de aarde verzameld worden (Matteüs 24:31). Zij zullen niet in de poel van vuur en zwavel geworpen worden (20:15; zie Johannes 5:24; 10:28), maar zullen zeker het Nieuwe Jeruzalem op de nieuwe aarde binnengaan (21:27; zie Matteüs 25:34). Dit is een groot bemoediging voor christenen!

20:13 En de zee gaf (aoristus tijd) de doden die in haar waren. Ook de dood en het rijk van de dood gaven (aoristus tijd) de doden die in hen waren, en zij werden geoordeeld (aoristus tijd), ieder overeenkomstig zijn werken. Bij de één en enige lichamelijke opstanding uit de doden zal geen mens die ooit geleefd heeft in de dood of de dodenrijk blijven. Bij de wederkomst van Christus zullen alle doden *tegelijk* uit de dood opstaan (Johannes 5:28-29; Handelingen 24:15).

Elk mens zal geoordeeld worden in overeenstemming met zijn werken, hetzij goed hetzij slecht (Romeinen 2:5-11). Ongelovigen zullen geoordeeld worden in overeenstemming met de kennis die zij hebben (Romeinen 1:19-20; 2:12-16)

en gestraft worden in verhouding tot deze kennis (Lukas 12:47-48). Gelovigen zullen niet veroordeeld worden (Johannes 5:24; Romeinen 8:1-2), maar zullen geoordeeld worden in overeenstemming met hoe zij geleefd hebben en wat zij aan Gods bediening bijgedragen hebben (1 Korintiërs 3:10-15).

Christenen en niet-christenen zijn in feite al geoordeeld voordat zij sterven, omdat bij hun lichamelijke dood zij al tot de hemel of de hel toegewezen zijn (Johannes 3:18,36; Lukas 16:19-24). Maar op de laatste oordeelsdag zal het in het openbaar voor iedereen bekend worden dat Gods oordelen absoluut rechtvaardig en billijk en zelfs heel barmhartig zijn (16:5-7).

20:14 En de dood en het rijk van de dood werden in de poel van vuur geworpen (aoristus tijd). Dit (i.e. de poel van vuur) is (onvoltooid tegenwoordige tijd) de tweede dood. De dood betekent *de scheiding van lichaam en ziel* (geest). Hades vertegenwoordigt de toestand van scheiding of de plaatsen waar de dode lichamen liggen, *d.w.z. de graven op de aarde of in de zee*. Zij die op zee stierven vertegenwoordigen mensen van wie het graf niet gevonden kan worden. Beiden de dood en de toestand van de dood (Hades) zijn een straf voor de zondeval van de mens (Genesis 2:15-17; Romeinen 5:12). Beiden de dood en Hades vertekenen Gods mooie schepping. Voor de wederkomst van Christus hadden de dood en Hades grote macht door oorlogen, hongersnoden, ziekten en gewelddadige rampen (6:8).

Maar Christus heeft de sleutel van de dood en Hades (1:18). De dood zal de laatste vijand zijn die in de wereldgeschiedenis vernietigd zal worden (1 Korintiërs 15:26). Bij de wederkomst van Christus zal ieder mens in de geschiedenis lichamelijk uit de dood opstaan. En de dood en Hades zullen voor eeuwig overwonnen worden, zullen ophouden te functioneren en zullen in de poel van vuur en brandende zwavel geworpen worden (20:14; zie 1 Korintiërs 15:54-57)! Dit is een groot bemoediging voor christenen! In de oorspronkelijke Paradijs was de dood een mogelijkheid (Genesis 2:15-17), maar op de nieuwe aarde zal de dood niet meer een mogelijkheid zijn (21:4)!

20:15 En als iemand niet bleek (aoristus tijd) ingeschreven (voltooid tegenwoordige tijd) te zijn in het boek des levens, werd hij in de poel van vuur geworpen (aoristus tijd). Alle mensen die oprecht in Jezus Christus geloven, zullen nooit in de poel van vuur geworpen worden. Gelovigen in Christus van alle volken in de wereld zullen de verbondsbelofte aan Abraham erven (Galaten 3:8-9,14). Er zal een ontelbaar aantal namen in het boek van het leven geschreven staan (7:9), als het stof van de aarde (Genesis 13:16), als de sterren in de hemel (Genesis 15:5) of als het zand dat aan de oever van de zee is (Genesis 22:17)!

Het boek van Openbaring is een boek van bemoediging, maar ook een boek van waarschuwing. Openbaring 20:15 is een groot bemoediging voor mensen van wie de namen in het boek van het leven opgetekend staan! Tegelijk is het boek van Openbaring een waarschuwing voor de onherroepelijke dag van het laatste oordeel en tegelijk een oproep aan iedereen die luistert naar wat er in het boek geschreven staat zich te bekeren en te geloven.

(2) Verschillende uitleg over de lichamelijke opstanding (20:12-14).

De futurist gezichtspunt. Hij gelooft in drie verschillende fasen voor de lichamelijke opstanding die meer dan 1000 jaar van elkaar gescheiden liggen:

- *de eerste fase van de lichamelijke opstanding* is de lichamelijke opstanding van (Christus en) vele heilige mensen bij de opstanding van Christus (Matteüs 27:52-53)
- *de tweede fase van de lichamelijke opstanding* is de lichamelijke opstanding van alleen christenen bij de eerste terugkeer van Christus (de opname van de Gemeente) (20:5-6)
- *en de derde fase van de lichamelijke opstanding* is de lichamelijke opstanding van alleen niet-christenen, ongelovigen en slechte mensen aan het einde van de duizendjarige vrede-rijk (het millennium)(20:12-14).

De correcte uitleg. De lichamelijke opstanding is de één algemene opstanding van gelovigen en ongelovigen die *tegelijk* uit de dood opstaan bij de één en enige wederkomst van Christus (Johannes 5:28-29; Handelingen24:15).

(3) Verschillende uitleg over het laatste oordeel (20:11-12,15).

De futurist gezichtspunt leert dat christenen geoordeeld zullen worden bij de eerste terugkeer van Christus (de opname van de Gemeente), dat de heidense volken geoordeeld zullen worden voor hun behandeling van de Joden bij de tweede terugkeer van Christus (de verschijning van Christus); en dat de niet-christenen, ongelovigen, goddeloze en onrechtvaardige mensen alleen 1000 jaar later geoordeeld zullen worden aan het einde van het duizendjarige koninkrijk van vrede. Volgens hen wordt het laatste oordeel in Openbaring 20:11-12,15 *beperkt tot* deze laatste groep en vindt plaats voor de grote witte troon aan het einde van dit toekomstige millennium.

Het premillennialisme van de bedelingenleer leert dat er *zeven verdoemende oordelen* zijn: vier vóór het duizendjarige koninkrijk en drie ná het duizendjarige koninkrijk. De vier verdoemende oordelen gedurende de tweede helft van de toekomstige periode van de grote verdrukking vóór het millennium zijn de volgende: het oordeel van de religieuze of kerkelijke Babylon (de valse Gemeente) (17:1-18); het oordeel van commerciële Babylon (18:1-24); het oordeel van het beest en de valse profeet (19:20) en het oordeel van de antichristelijke volken (19:21). De drie verdoemende oordelen ná het millennium zijn de volgende: het oordeel van Gog en Magog (20:8-9); het oordeel van de satan (20:10) en het oordeel van de ongelovigen (20:11-15) (Larkin, Revelation p. 16).

De bedelingenleer leert dat het toekomstige laatste oordeel bestaat uit vier fases (Larkin, Revelation p. 178):

- *De eerste fase van het laatste oordeel is het oordeel van gelovigen.*

Zij zullen bij de eerste terugkeer van Christus (de opname van de Gemeente) voor de rechterstoel van Christus in de hemel geoordeeld worden in overeenstemming met hun werken (2 Korintiërs 5:10; Romeinen 14:10; 1 Korintiërs 3:11-15).

- *De tweede fase van het laatste oordeel is het oordeel van de Joden.*

Zij zullen gedurende de zeven jaren van de grote verdrukking op de aarde geoordeeld worden voor hun verwerping van de Messias (Openbaring hoofdstukken 4-19; 2 Tessalonicenzen 2:3-10). De grote verdrukking wordt 'de een tijd van benauwdheid voor Jakob' (Jeremia 30:4-8) en 'een benauwde tijd' voor Daniëls volksgenoten (Daniël 12:1) genoemd. "De dagen worden ter wille van de uitverkorenen ingekort" (Matteüs 24:22). Het is onbekend waar deze troon van oordeel zou moeten staan. Het oordeel van de Joden eindigt met de opstanding van de heiligen uit de grote verdrukking (7:14).

- *De derde fase van het laatste oordeel is het oordeel van de heidense volken.*

Zij zullen bij de tweede terugkeer van Christus voor de troon van Christus heerlijkheid geoordeeld worden voor hoe zij 'de broeders van Jezus' (beschouwd als de Joden) behandeld hebben (Matteüs 25:31-46; 2 Tessalonicenzen 1:7-10). De aanhangers van de bedelingenleer denken dat deze troon van oordeel op de aarde moet staan (zie Zacharia 14:4).

- *De vierde fase van het laatste oordeel is het oordeel van de ongelovigen.*

Zij zullen aan het einde van het duizendjarige vrederijk voor de grote witte troon geoordeeld worden voor hun ongeloof en boze werken (20:11-15). Hoewel het niet gezegd wordt waar deze troon zal staan, wordt aangenomen dat het waarschijnlijk niet op de aarde zal staan omdat de aarde met vuur vernieuwd zal worden. De aanhangers van de bedelingenleer denken dat omdat de boeken geopend worden en het boek van het leven pas in Openbaring 20:11-15 genoemd wordt, deze fase van het laatste oordeel verschilt van de andere drie fasen. Dus de vierde fase van het laatste oordeel vindt meer dan 1000 jaar na de eerste fase van het laatste oordeel plaats. Maar dat is voor de aanhangers van de bedelingenleer geen probleem, omdat zij zeggen dat "één dag bij de Heere is als duizend jaar en duizend jaar als één dag" (2 Petrus 3:7-8). Volgens hen omvat de "één dag van de Heere" al de andere fasen van het laatste oordeel en duurt meer dan 1000 menselijke jaren!

Openbaring 20:15 impliceert dat er waarschijnlijk bij vergelijking zeer weinig mensen rechtvaardig zullen zijn bij de derde fase van de lichamelijke opstanding (de opstanding van de ongelovigen aan het einde van het duizendjarige vrederijk). Zij zullen waarschijnlijk bij de vernieuwing van de aarde met vuur van de aarde naar de hemel overgeplaatst/overgebracht worden. Maar de goddeloze ongelovigen zullen hun opstandinglichamen verliezen in de vlammen die de atmosfeer en buitenkant van de aarde verteren *en zij zullen weer geesten zonder lichamen worden*. Zij zullen voor eeuwig in de hel verkeren als geesten zonder lichamen (Larkin, Revelation p. 194).

Aanmerkingen.

- Er is geen Bijbelse grond te geloven dat alle Joden gered zullen worden en dat geen enkele Jood verdoemd zal worden (Matteüs 8:11-12; 21:43-44; 25:31-46; Lukas 13:1-5; Romeinen 2:5-6,9-11. Romeinen 11:26 vertegenwoordigt alleen alle Joden die door de eeuwen heen in de God van de Bijbel en Zijn Messias geloofden).
- Het feit dat de boeken alleen in Openbaring 20:11-15 genoemd worden, betekend nog niet dat zij niet aanwezig waren in Matteüs 25:31 en 2 Korintiërs 5:10. De gebezigde taal is soortgelijk: "De doden werden geoordeeld overeenkomstig wat in de boeken geschreven stond naar hun werken" (Openbaring 20:12). en "Dan zal Hij ieder vergelden naar zijn daden" (Matteüs 16:27).
- De aanhangers van de bedelingenleer zijn inconsequent als zij erkennen dat de zielen in Openbaring 6:9-11 naar de hemel overgeplaatst/overgebracht zijn, maar ontkennen dat de zielen in Openbaring 20:4 naar de hemel overgeplaatst/overgebracht worden.
- De Bijbel leert dat God beide de zielen (geesten) en de lichamen van de ongelovigen in de hel ten gronde zal richten (niet in de zin van 'totaal vernietigen' (Engels: annihilate) (Matteüs 10:28).
- De leerstelling dat de zielen (geesten) van ongelovigen weer geesten zonder lichamen zullen worden is puur fantasie en een valse leerstelling!

De correcte uitleg. Het laatste oordeel heeft geen fasen, maar vindt op de laatste oordeelsdag bij de één en enige wederkomst van Christus plaats voor gelovigen en ongelovigen, voor Joden en alle andere volken tegelijk! Het zal plaatsvinden *in de lucht*, d.w.z., waar Christus op dat moment bij Zijn wederkomst is (1 Tessalonicenzen 4:16-17), omdat het oude universum en oude aarde tegelijk geoordeeld en vernieuwd zullen worden (20:11; zie Romeinen 8:19-21). De Bijbel leert dat alle goddeloze en onrechtvaardige mensen te gronde gericht zullen worden, niet in de zin van "uitgeroeid worden in het verderf zodat zij ophouden te bestaan", maar in de zin van 'gestraft' zullen worden bij de één en enige wederkomst van Christus (Matteüs 13:39-43; Johannes 5:28-29; 2 Tessalonicenzen 1:7-10). Er is geen duizendjarige vrederijk en ook geen vierde fase van het laatste oordeel daarna.

Openbaring 20:7-10 in het 7de onderdeel van het boek Openbaring

- is parallel aan Openbaring 19:17-21 in the 6de onderdeel van het boek Openbaring
- is parallel aan Openbaring 16:17-21 in het 5de onderdeel van het boek Openbaring
- is parallel aan Openbaring 14:14-20 in het 4de onderdeel van het boek Openbaring
- is parallel aan Openbaring 11:11-19 in het 3de onderdeel van het boek Openbaring
- is parallel aan Openbaring 6:12-17 in het 2de onderdeel van het boek Openbaring.